

Κατευθύνσεις πολιτικής για τις δημόσιες επιχειρήσεις

Στόχος της κυβερνητικής πολιτικής στις δημόσιες επιχειρήσεις είναι η αναστροφή της αρνητικής οικονομικής πορείας που ακολουθούσαν οι δημόσιες επιχειρήσεις σαν σύνολο, και η εγκαθίδρυση μιας υποδομής - τόσο μέσα στις επιχειρήσεις, όσο και στις σχέσεις τους με το κράτος - που θα εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις για την άσκηση μιας πιο μακροχρόνιας πολιτικής σταθερής βελτίωσης. Βασικό εργαλείο για την επίτευξη αυτών των στόχων είναι τα προγράμματα εξυγίανσης. Τα προγράμματα αυτά έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται στις μεγάλες δημόσιες επιχειρήσεις (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΟΣΕ, ΟΑ, ΕΥΔΑΠ, ΕΑΒ, ΟΑΣ), ενώ τελειώνει η εκπόνησή τους για 14 ακόμη ΔΕΚΟ. Ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία των προγραμμάτων εξυγίανσης αφορά τη μείωση του κόστους λειτουργίας και των δανειακών αναγκών των δημοσίων επιχειρήσεων. Σημειώθηκε σημαντική επιτυχία στον τομέα αυτό μέσα από τον αυστηρό έλεγχο των προϋπολογισμών τους και την άσκηση συστηματικής εποπτείας στα πλαίσια της συνολικής οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης. Παράλληλα αντιμετωπίστηκαν διάφορα χρηματοοικονομικά προβλήματα, κυρίως τρέχουσας μορφής, ενώ προχωρεί η επίλυση χρονιζόντων προβλημάτων των δημοσίων επιχειρήσεων τόσο στις μεταξύ τους σχέσεις όσο και στις σχέσεις τους με το κράτος.

Οι στόχοι αυτοί έχουν επιτευχθεί και είμαστε σε θέση να προχωρήσουμε σε ριζικότερες αλλαγές στην οργάνωση και λειτουργία και, γενικότερα, στον εκσυγχρονισμό των δημοσίων επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα:

1. Επιχειρησιακός προγραμματισμός

Στις περισσότερες δημόσιες επιχειρήσεις σήμερα παρατηρείται ουσιαστική έλλειψη συστηματικού προγραμματισμού και εσωτερικού ελέγχου των αποτελεσμάτων τους. Η επεξεργασία του προβλήματος αυτού από την Γενική Γραμματεία ΔΕΚΟ, σε συνεργασία με τις δημόσιες επιχειρήσεις, έχει

προχωρήσει σημαντικά. Στόχος μας είναι την επόμενη διετία να έχουν εισαχθεί και να λειτουργούν σύγχρονες διαδικασίες και συστήματα επιχειρησιακού σχεδιασμού. Ο εκσυγχρονισμός του προγραμματισμού πρέπει να συνδυαστεί με την εισαγωγή και άλλων οργανωτικών καινοτομιών (για τα ελληνικά δεδομένα) όπως η διοίκηση βάσει στόχων, τα κέντρα ευθύνης, η περιγραφή καθηκόντων κάθε θέσης εργασίας, κ.ά.

2. Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη

Παρά τους περιορισμούς του σταθεροποιητικού προγράμματος προχώρησαν μεγάλης έκτασης επενδύσεις εκσυγχρονισμού του τεχνολογικού εξοπλισμού των δημοσίων επιχειρήσεων (ΕΛΔΑ, ΟΣΕ, ΟΤΕ, κ.ά.). Βασικοί στόχοι της κυβερνητικής πολιτικής είναι: (ι) η προώθηση του εκτεταμένου τεχνολογικού εκσυγχρονισμού που απαιτείται για μερικές δημόσιες επιχειρήσεις-κλειδιά για την ανάπτυξη της χώρας και (ιι) η σύνδεση της ανάπτυξης των ΔΕΚΟ με την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας στα πλαίσια του νέου πενταετούς Προγράμματος Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης.

3. Κοινωνικός προϋπολογισμός και απολογισμός

Είναι απαραίτητο για την ορθολογική λειτουργία των δημοσίων επιχειρήσεων και του κράτους γενικότερα να γίνεται αποτίμηση του κόστους της κοινωνικής ή μακροοικονομικής πολιτικής που ασκείται μέσω των δημοσίων επιχειρήσεων, καθώς και των προνομίων που αυτές απολαμβάνουν λόγω του δημόσιου χαρακτήρα τους. Αυτό θα επιτευχθεί με τον Κοινωνικό Προϋπολογισμό και Απολογισμό τους οποίους καλούνται από εφέτος να συντάξουν οι βασικές επιχειρήσεις μέσω των οποίων ασκείται κοινωνική ή αναπτυξιακή πολιτική.

4. Εκσυγχρονισμός κρατικής εποπτείας και ελέγχου

Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική λειτουργία των δημοσίων επιχειρήσεων είναι η μείωση των καθημερινών παρεμβάσεων του κράτους σε συνδυασμό με την εγκαθίδρυση ενός σύγχρονου συστήματος κρατικής εποπτείας και ελέγχου της πορείας τους. Στη Γενική Γραμματεία ΔΕΚΟ έχει προχωρήσει η ανάπτυξη ενός τέτοιου συστήματος και στόχος μας είναι, την επόμενη διετία, να τελειοποιηθεί η λειτουργία του. Έτσι θα είναι δυνατή η παρακολούθηση των οικονομικών εξελίξεων στις ΔΕΚΟ σε τριμηνιαία βάση, η ουσιαστική αξιολόγηση των προϋπολογισμών τους, ο απολογιστικός έλεγχος και ο προγραμματισμός της χρηματοδότησής τους.

5. Εκσυγχρονισμός νομοθεσίας

Βρίσκεται στο τελικό στάδιο σύνταξής του θεσμικός νόμος που θα καθορίζει τις βασικές αρχές λειτουργίας των δημοσίων επιχειρήσεων και τις σχέσεις τους με το κράτος, σύμφωνα με την κυβερνητική πολιτική και τις σύγχρονες αντιλήψεις για τη διοίκηση των επιχειρήσεων. Στόχος μας είναι, μετά την ψήφιση του θεσμικού νόμου και μέχρι το τέλος της διετίας, να έχουν γίνει οι απαιτούμενες αλλαγές στους ιδρυτικούς νόμους, καταστατικά κλπ., ώστε όλο το πλέγμα της νομοθεσίας που διέπει τις δημόσιες επιχειρήσεις, εναρμονιζόμενο με το θεσμικό νόμο, να απλουστευθεί και να εκσυγχρονισθεί.